

MARIESTAD

Plan mot diskriminering och kränkande behandling

Enhet Tidavads skola och fritidshem

Läsår 2021/2022

Antagen
Mariestad
2021-10-20

Typ av styrdokument:	Plan
Beslutsinstans:	Rektor Tidavads skola
Datum för antagande:	2021-10-20
Diarienummer:	
Dokumentet gäller för:	Tidavads skola och fritidshem
Giltighetstid:	Läsåret 2021-2022
Tidpunkt för aktualisering:	Hösten 2022
Dokumentansvarig:	Rektor Annelie Norén Hovbjer

Innehåll

1. Inledning.....	4
1.1. Syfte.....	5
1.2. Ansvar.....	5
2. Uppföljning, utvärdering och analys av föregående års plan.....	5
2.1. Främjande och förebyggande åtgärder föregående läsår	5
2.2. Kränkingsärenden/diskriminering/trakasserier/sexuella trakasserier.....	6
2.3. Analys av främjande och förebyggande åtgärder samt kränkingsärende, diskriminering, trakasserier eller sexuella trakasserier	7
3.1 Metod/kartläggning	8
3.2 Kränkande behandling.....	8
3.3 Sexuella trakasserier	10
3.4 Diskrimineringsgrunderna och trakasserier.....	10
3.5 Planerade åtgärder för läsåret	14
4. Delaktighet och förankring av planen (samverkansskyldighet).....	16
4.1 Barns/elevs delaktighet.....	16
4.2 Medarbetares delaktighet.....	16
4.3 Vårdnadshavarens möjlighet till delaktighet	16
5. Rutin/åtgärder vid händelse av konflikt, diskriminering, trakasserier, sexuella trakasserier och kränkande behandling	16
5.1 Rutin vid konflikt mellan barn/elever	17
5.2 Rutin när barn/elev kränker/trakasserar/sexuellt trakasserar annan/annat barn/elev	17
5.3 Rutin när personal kränker/diskriminerar/trakasserar/sexuellt trakasserar barn/elev	18
5.4 Rutin för hur vårdnadshavare ska göra för att anmäla diskriminering, trakasserier, sexuella trakasserier eller kränkande behandling	19
5.5 När rektor kränker/diskriminera/trakasserar/sexuellt trakasserar barn/elev	20
5.6 När verksamheten diskriminerar barn/elev	20
6. Referenser	20
7. Bilagor	21
7.1 Definitioner.....	21
7.2 Lagstiftning och styrdokument	23
7.3 Anmälningsskyldighet	24

1. Inledning

Som stöd för arbetet mot diskriminering, kränkande behandling, trakasserier och sexuella trakasserier ska varje förskola/skola utarbeta en plan mot diskriminering och kränkande behandling. Arbetet med planen inkluderas i det systematiska kvalitetsarbetet. Planen kan ses som en dokumentation av det främjande, förebyggande och åtgärdande arbetet och den ska upprättas årligen för varje verksamhet inom förskolan och skolan.

I planen ska det finnas aktiva åtgärder för de främjande och förebyggande insatserna som bygger på kartläggningar och utvärderingar av tidigare års arbete. Där ska det finnas en beskrivning av vilket arbete som planeras och vilka rutiner som gäller. Planen ska beskriva hur barn/elever, vårdnadshavare och medarbetare medverkar i det främjande och förebyggande arbetet.

Arbetet med de aktiva åtgärderna ska skriftligen dokumenteras. Arbetet med aktiva åtgärder innebär att bedriva ett förebyggande och främjande arbete genom att:

1. Undersöka om det finns risker för diskriminering eller repressalier eller om det finns andra hinder för enskildas lika rättigheter och möjligheter i verksamheten
2. Analysera orsaker till upptäckta risker och hinder
3. Vidta de förebyggande och främjande åtgärder som skäligen kan krävas
4. Följa upp och utvärdera arbetet enligt 1-3

Arbetet med aktiva åtgärder ska genomföras fortlöpande. Åtgärderna ska tidsplaneras och genomföras så snart som möjligt.

1.1. Syfte

Tidavad skolas plan grundar sig på bestämmelser i skollagen (2010:800), diskrimineringslagen (2008:567) och förordningen (2006:1083) om barns och elevers deltagande i arbetet med planer mot diskriminering och kränkande behandling. Enligt dessa lagar ska skolan arbeta främjande och förebyggande för barns/elevs lika rättigheter och möjligheter samt mot diskriminering, trakasserier, sexuella trakasserier och kränkande behandling. Ett steg i arbetet är att varje år ta fram en ny plan för detta arbete. Planen syftar till att säkerställa barns/elevs trygghet, studiero samt deras rättigheter.

1.2. Ansvar

Rektor ansvarar för framtagandet av planen på enheten.

2. Uppföljning, utvärdering och analys av föregående års plan.

2.1. Främjande och förebyggande åtgärder föregående läsår

Föregående läsårs åtgärder på skolan/fritidshemmet	Åtgärd uppfylld Ja/Nej
Information till all personal kring anmälningsplikt, ärendegång kring kränkings- och diskrimineringsärenden.	Ja
Omtag och förtydligande kring hantering av konflikter samt plan mot kränkning och diskriminering.	Delvis
Nya förhållningsregler och rutiner för förflyttningar i korridorerna.	Ja
Tillsammans med elever diskuteras regler och rutiner, detta ska förankras hos samtliga elever, sättas upp på relevanta platser i skolans lokaler samt att information om dessa skickas ut via infomentor till vårdnadshavare.	Nej
Ständigt arbete med att göra elever uppmärksamma, medvetna och förstående rörande normer, allas lika värde, skillnader och likheter som kan uppkomma.	Ja
Informera föräldrar och elever om risker med sociala medier, då kränkningar kan förekomma.	Delvis
Informera och tydliggöra elevernas rättigheter och skyldigheter.	Nej
Tydliggöra och skriva ut regler för King-spelandet/planerna	Delvis

Rastaktiviteter	Nej
Trivselenkät och trygghetsvandring	Ja
Bygga upp goda relationer med vårdnadshavare. Enkla kommunikationsvägar.	Ja
Öka/stärka relationen mellan vuxna och elever på skolan, under rasterna för att öka tillgängligheten om vuxenstöd behövs.	Ja
Kontinuerliga reflektioner och påminnelser i personalgrupp om bland annat normkritiskt förhållningssätt vad gäller kön, bedömningar, förväntningar och bemötande.	Delvis
Bussvärdar ska finnas tillgängliga vid bussen samtliga busstider.	Ja
Föregående års förebyggande åtgärder kommer att fortlöpa. Dessa syftar till att bland annat att lyfta samtalsämnen som värdegrund, normer, värderingar och samsyn i personalgruppen.	Delvis
Diskussioner med elever och föräldrar rörande nätetik, sociala medier.	Delvis
Gemensamma åldersblandade aktiviteter	Ja
Alla vuxna bär gula västar vid rastvärdskap, bussvärd eller andra utflykter.	Ja
Eleverna på mellanstadiet ansvarar för utlåningssystemet vid raster.	Nej
Informera om och följa upp förhållningssätt och ordningsregler utifrån nyrekryterad personal.	Nej

2.2. Kränkingsärenden/diskriminering/trakasserier/sexuella trakasserier

Under läsåret har vi haft en marginell ökning av kränkingsärenden som mestadels handlat om verbala och fysiska kränkningar. Under läsåret har 48 kränkingsanmälningar inkommit. De flesta kränkningar har skett i korridoren och ute på skolgården. Det har även skett på andra platser på skolan men då under fåtal tillfällen. Flertalet av kränkningarna har skett i och omkring specifika klasser och årskurser.

Fördelningen av kränkingsanmälningarna under läsåret visar att 33 stycken gjordes under höstterminen och 15 stycken under vårterminen

2.3. Analys av främjande och förebyggande åtgärder samt kränkingsärende, diskriminering, trakasserier eller sexuella trakasserier

Utifrån analysen av kränkingsanmälningarna kan vi se att det är återkommande kategorier av kränkningar som skett. Vi kan även se att kränkningarna sker på samma platser som tidigare som föregående år. Vi tror att vi har många kränkingsanmälningar då vi i personalen är observanta, uppmärksamma och har en god rutin för att genomföra kränkingsanmälningar. Denna rutin är viktig att vi fortsätter att följa.

Efter en utvärdering av föregående årsplan ser vi att vissa av de planerade åtgärderna inte har genomförts. Det finns olika anledningar till det utfallet där bland annat Covid-19 har påverkat. Vid vissa tillfällen under terminen har gemensam tid gått åt till att försöka planera upp morgondagen, eller dagen, utifrån sjukfrånvaro från personal. Möten som hade avsatts för genomförande eller diskussion av gemensamma aktiviteter gick åt till att lösa akuta frågor.

Vid utvärdering uppmärksammas det också att rektor och personal behöver vara tydligare gällande tidsplanering för gemensamma diskussioner och uppföljningar. Inför kommande läsår har mer konkreta åtgärder tagits fram och tidsplanerats under läsåret för att säkerställa att det genomförts. Vi ser att vi behöver bli bättre på att hitta tiden till det som är planerat. Kalendarier behöver bli ett levande dokument där planerade åtgärder och uppföljningsdatum skrivs in.

Vissa av de planerade åtgärderna kommer inte att finnas med i nästa års planering då de blivit en del av skolans rutiner. T.ex. att använda gul väst, att synas ute på raster och vid bussar, gemensamma åldersblandade aktiviteter, klassråd och elevråd etc. Vidare fortsätter de rutiner som berör t.ex. anmälningsplikt, ärendegångar, styrdokument m.m.

Vi ser att det finns ett lugnare klimat på skolan även om det fortfarande finns risker, konflikter och orosmoment. Hösten upplevdes som mer konfliktfylld och turbulent medan våren har varit lugnare. Vi tror att det är ett resultat av de åtgärder som vidtagits. Detta kan kopplas samman med hur fördelningen av kränkingsanmälningarna har sett ut under hösten och våren. Vissa av åtgärderna som vidtagits under året står inte med i planeringen, men har varit behovsanpassade utifrån situationer som uppstått. Eftersom vissa av de planerade åtgärderna enbart delvis är uppfyllda behöver vi fortsätta arbeta med värdegrund, samsyn, konflikthantering under kommande läsår.

Pandemin har under året både påverkat och begränsat kommunikationen mellan skola och vårdnadshavare. Föräldramöte har uteblivit och kontakt har skett enbart per telefon eller bokade digitala samtal. Detta har påverkat relationen och gjort att vi har missat värdefulla dialoger under t.ex. föräldramöten, utvecklingssamtal. I de frågor där vi hade velat involvera vårdnadshavare i skolans arbete har det samarbetet därför brustit. Vi har haft en utmaning med att arbeta mer digitaliserat än vad vi gjort tidigare vilket tagit mer tid och kraft än tidigare.

Under hösten ansvarade elever, i samråd med vuxen från fritids, för utlåningssystemet för lekförrådet. Intresset hos eleverna svalnade samtidigt som personaltillsättningen vid höstterminen var nedsatt vilket gjorde att systemet inte fortsatte som önskat. Vi har inte heller kunnat genomföra de planerade rastaktiviteterna på grund av omfördelning av personalresurser och ansvarsområden inom organisationen.

Slutsatser utifrån analysen är att vi behöver sätta mer konkreta planerade åtgärder och bestämma datum för uppföljningar och avstämningar. Vi behöver också fortsätta vårt arbete med skolans värdegrund och på ett tydligare sätt involvera både eleverna och vårdnadshavare i vårt arbete.

Undersök och analysera risker och hinder i verksamheten för innevarande läsår

3.1 Metod/kartläggning

Risker och hinder i verksamheten har framkommit genom trygghetsvandring, trygghetsenkät hos både personal, elever och vårdnadshavare, genom skolpersonalens egna kvalitetsverktyg, klassråd, utvecklingsamtal, observationer samt vad som framkommit i våra inkomna kränkingsanmälningar samt analys från föregående års plan. Risker och hinder har diskuterats tillsammans mellan arbetslag, fritids samt elevhälsa.

3.2 Kränkande behandling

Risker och hinder för kränkande behandling	Analys av de orsaker till de risker och hinder för kränkande behandling som upptäcks
<p>Kränkande behandling</p> <p>Vi ser att det finns risker för kränkande behandling vid de tillfällen då elever lämnas mer ensamma i korridorerna, omklädningsrum, under lektionssalsbyten/till och från matsal samt under raster. Det finns också stora risker för kränkningar på sociala medier, även om detta sker utanför skolan så kan konsekvenserna påverka skoltiden för eleverna. Vi uppmärksammar också en risk i att eleverna inte alltid vänder sig till rastvärderna om något händer på rasterna, detta då det inte alltid är deras klasspedagog som är rastvärd.</p> <p>Risker finns även för både verbala och fysiska kränkningar vid olika köbildningar så som matsalskö eller busskö. Skolpersonal har uppmärksammat att det finns risk för kränkningar utifrån att flertalet elever använder sig av ett ovärdat språkbruk. Vi ser även att</p>	<p>Under raster är alltid vuxna med eleverna ute, men skolgården är stor och kan ibland vara svår att överblicka. Som rastvärd behöver man ha en god kunskap om var på skolgården man bör befinna sig. Rastvärdar ska också vara lätta att hitta på skolgården om elever behöver vuxenstöd, man ska därför som vuxen alltid bära en gul reflexväst. Fortlöpande behöver personalen på skolan öka tillgängligheten för eleverna samt uppmärksamma och stärka elevernas tilltro till alla vuxna på skolan. Det är en viktig del att rastvärdar cirkulera mer på skolgården. Vi kan se att eleverna i större utsträckning söker sig till fler vuxna men är ett utvecklingsområde som ska fortsätta.</p> <p>Vi strävar efter att eleverna ska ha kännedom om att det finns vuxen utanför</p>

<p>svordomar och ett hårdare språk används i den dagliga konversationen mellan barnen. En risk finns då att ett ovårdat språk blir normaliserat.</p> <p>Skolpersonal upplever också att det finns en oro hos flera elever för att åka buss hem efter skolan, där kränkningar kan förekomma och där det inte finns någon skolpersonal tillgänglig. Sammantaget ökar risken för kränkningar vid de tillfällen där vuxna inte lyckats eller haft möjlighet att ha tillräcklig uppsikt över eleverna.</p>	<p>och omkring idrottssalen och omklädningsrummen. Detta för är säkerställa att eleverna har någon att vända sig till vid behov.</p> <p>Sociala medier är en vanlig faktor där kränkningar kan ske. En viktig faktor är att skolan bör informera både elever och vårdnadshavare om riskerna som finns samt aktivt arbeta med t.ex. nätetik under skoltid. Även om kränkningar sker utanför skoltid, kan konsekvenserna påverka relationerna i skolan och därmed också påverka elevens syn på skoldagarna.</p> <p>Vid olika utbildningar har skolpersonal nya rutiner kring matsalen vilka också kommer att utvärderas och förnyas under terminstart-21, samt att det alltid finns en bussvärd i samband med att eleverna väntar på bussen.</p> <p>Det är viktigt att skolpersonal har en samsyn kring regler och tillvägagångsätt. Om personal har samsyn ökar tryggheten för eleverna. Det bidrar i större utsträckning till oro om personal frångår de reglerna som förankrats hos både elever och vårdnadshavare. Det är också viktigt att all skolpersonal inte accepterar, utan påpekar olämpliga ordval som används hos eleverna. En utmaning är att få ett fungerande arbetssätt kring detta och skolpersonal lyfter att samverkan med hemmet är en viktig faktor. Ständiga diskussioner tillsammans med elever är en viktig förebyggande och främjande faktor.</p>
---	--

3.3 Sexuella trakasserier

Risker och hinder för sexuella trakasserier	Analys av de orsaker till de risker och hinder som upptäcks
<p>Sexuella trakasserier</p> <p>Vi ser risker vid omklädningsrum på skolan samt badhus, via sociala medier samt via språkbruk. Skolpersonal ser också en övergripande risk för att kränkning eller diskriminering kan ske i de situationer där vuxna inte är med. Det finns risker i elevernas språkbruk som används, där ord eller termer kan upplevas som kränkande eller diskriminerande.</p>	<p>Under föregående läsår har två inkomna kränkningsanmälningar rörande sexuella trakasserier och liknande. Det är viktigt att säkerställa olika situationer där detta skulle kunna förekomma. Bland annat finns alltid en vuxen i närheten av omklädningsrum så långt det går, samt att skolpersonal försöker upplysa såväl elever som vårdnadshavare vilka risker som finns på sociala medier. Det är också viktigt att skolpersonal pratar om nätetik med eleverna. Skolpersonal upplever att detta område, samt många fler, tas upp på ett bra sätt i skolans skolmaterial som används. Övergripande behöver man ständigt föra diskussion bland elever och personal på skolan.</p> <p>Elever på skolan har ett ovärdat språkbruk där flera ordval direkt kan bedömas som olämpliga. Vår ambition är att ha ett fortsatt arbete med språkbruk, där vuxna på ett tydligt sätt förklarar och tar hand om konsekvenser som kan uppstå av detta, kommer att genomföras. Detta genomförs via diskussioner, tydliga förklaringar samt tydliga förhållningsregler samt med stöd av samarbete med föräldrar.</p>

3.4 Diskrimineringsgrunderna och trakasserier

Risker och hinder för diskriminering och trakasserier	Analys av de orsaker till de risker och hinder som upptäcks

<p>Kön</p> <p>Vi ser att det finns risk för eventuella skillnader i bemötande och förväntningar rörande kön samt betygsättning och bedömning. Vi ser också risker i att eleverna delas upp i grupper utifrån kön där också olika sorts aktiviteter erbjuds. Risk finns också att alla vuxna på skolan inte är helt involverade i skolans arbete.</p>	<p>Vi ser att en viktig faktor är att ständigt analysera, och uppmärksamma normer bland både personal och elever. Ett fortsatt arbete kommer att fortlöpa under läsåret där fokus är ökad medvetenhet kring könsdiskriminering och övergripande normkritiskt förhållningssätt. Att öka medvetenheten ökar möjligheten för ett könsneutralt arbetssätt. Skolpersonal upplever att eleverna behöver göras medvetna, delaktiga och uppmärksamma i dessa frågor. Vi ser att det här arbetet ger en god effekt.</p>
<p>Könsöverskridande identitet eller uttryck</p> <p>Vi ser att det finns risker i samband med ombyte och gruppindelningar samt utifrån den stereotypiska normen. Vi ser också att det finns risker utifrån elevernas språkbruk.</p>	<p>Vi ser att fritidshemmet arbetar mycket aktivt med att omformulera och benämna t.ex. lekar utifrån ett normkritiskt förhållningssätt. Personalen i skolan behöver också bli mer aktiva i detta arbete. Vi ser även att i läromedel som skolan har finns ett normkritiskt innehåll både i text och bild.</p> <p>Att öka medvetenhet hos både elever och personal på skolan minskar risken för kränkning utifrån ovanstående. Situationer som omklädning och gruppindelningar utifrån kön kan ge konsekvenser för den eller de elever som inte identifierar sig utifrån kön. En ökad kunskap om normer och värderingar hos både elever och personal minskar risken för kränkning eller diskriminering. Vi har framtagit nya skyltar till samtliga rum på skolan så som toaletter, omklädningsrum och klassrum.</p>
<p>Etnisk tillhörighet</p> <p>Vi ser att det finns risker utifrån etnisk tillhörighet. Risk finns att det är en homogen grupp bland både personal och elever. Risk finns att andra etniska tillhörigheter blir allt mer främmande för eleverna på skolan då eleverna inte exponeras för olika etniska tillhörigheter.</p>	<p>Tidavads skola har en relativt homogen elev- och personalgrupp där det förekommer lite skiftande etnicitet. En liten enhet bidrar till ökad risk för kränkning eller diskriminering, utifrån etnisk tillhörighet. En viktig faktor är att man som vuxen alltid stoppar te x verbala kränkningar och påvisar att detta inte tolereras i skolans verksamhet. Skolan använder sig också av skolmaterial som tar upp och gör eleverna medvetna kring frågor som rör etnisk tillhörighet.</p>

Religion eller annan trosuppfattning

Det finns risker i kränkning, diskriminering och utanförskap i samband med olika högtider. Bland annat har skolan tidigare haft skolavslutning i kyrkan samt har ett aktivt samarbete med kyrkan, men de senaste två läsåren har skolavslutning skett på skolgården.

Tidavads skola har en relativt homogen grupp där det förekommer lite skiftande religion och trosuppfattning. Elever på skolan har i hög grad en kristen alternativt ateistisk syn på trosuppfattningen. Skolan har också en tradition av att göra särskilda aktiviteter på särskilda högtider så som te x luciafirande, påsk eller jul, men arbetar för att ha aktiviteter som inte är kopplade med någon särskild högtid. Det finns också en tradition av att ha skolavslutning i kyrka, dock är denna i nuläget borttaget. Vid dessa tillfällen ökar risken för att känna utanförskap om man har en annan trosuppfattning. Dock är elever med annan trosuppfattning en minoritet på Tidavads skola i nuläget, men vi ser att det finns en risk för dessa att uppleva sig diskriminerade eller kränkta vilka skolpersonal behöver vara ständigt uppmärksammade på för att säkerställa att ingen elev känner sig exkluderad under sina skoldagar.

Skolpersonal upplever att elever på skolan har en öppenhet för om de te x tror på gud eller inte. Skolpersonal upplever att eleverna visar en förståelse gentemot varandra och att dessa frågor inte blir särskilt stora på skolan. En viktig punkt för fortsatta arbetet är att uppmärksamma och diskutera tillsammans med elever.

<p>Funktionsnedsättning</p> <p>Det finns risk för kränkning eller diskriminering utifrån både psykisk och fysisk funktionsnedsättning då detta kan påverka elever och personalens möjlighet att utföra de aktiviteter som skolan har. Bland annat finns stora risker vid mer fristående aktiviteter så som skolorjogg och lekdagar. Det finns även risker utifrån nedsatt förmåga inom språk och kommunikation samt att personal saknar adekvat kompetens kring funktionsnedsättning.</p> <p>Skolans lokaler ökar risker för vissa grupper inte skulle kunna inkluderas i tillräckligt hög grad, även om de flesta lokalerna är anpassade efter eventuella fysiska funktionsnedsättningar. Däremot är skolans lokaler mindre anpassade för psykiska funktionsnedsättningar. Skolans undervisning är inte tillrättalagd för att möta en variation av funktionsnedsättningar. Trots att man försöker undvika stereotypa bilder kring funktionsnedsättningar så finns risk att detta kan förekomma i undervisningen eller i läromedel som används. Vi ser att nyare läromedel utvecklar detta område i en positiv bemärkelse. Risk finns att medverkan i undervisningsmoment på annan plats inte alltid kan möjliggöras, på grund av otillgänglighet eller fortskaffningsmedel.</p> <p>Risk finns utifrån att det inte finns resurser att tillgå för alla elever vilket kan leda till att det blir svårt att möta samtliga individuella behov. Bland annat har skolan också få lediga lokaler/rum som kan tillgås om en elev har behov av att vara ensam.</p>	<p>Skolan anpassar för att alla ska kunna vara delaktiga på de aktiviteter som skolan erbjuder, detta sker i största möjliga mån. Bland annat finns få antal trappor i skolans lokaler, vilka kan anpassas vid behov samt att det bland annat finns stöd för synnedsatta, så att man lättare ska kunna ta sig in i skolans lokaler.</p> <p>Vissa elever har svårare att hantera t ex friare aktiviteter, där erbjuds i möjligaste mån, extra vuxenstöd till de elever som bedöms vara i behov av det. Vid till exempel utflykter kan det vara svårt att hitta rätt anpassningar för att elever till exempel med neuropsykiatriska funktionsnedsättningar helt kan vara delaktiga i alla moment. Dock är skolans målbild att den medverkan som kan möjliggöras också ska genomföras.</p> <p>Skolpersonal uppmärksammar också att elever i allt högre grad har en ökad förståelse för såväl fysiska som psykiska funktionsnedsättningar. Detta medför en ökad kunskap och förståelse.</p>
<p>Sexuell läggning</p> <p>Det finns risk för kränkning eller diskriminering utifrån språkbruk, val av litteratur samt genom de stereotypa normer som ofta förmedlas till barn och unga samt skolpersonalen. Det finns också risker i att vuxna i skolan inte har kompetens, eller vågar, att möta barns tankar kring sexuell läggning och hjälpa dem att besvara de frågor som kan finnas.</p>	<p>Skolan har ett ansvar att belysa för elever t ex att ett föräldrapar inte alltid behöver utgöras av en man och en kvinna, utan att det också kan röra sig om samkönade par. Skolans personal behöver ständigt diskutera och vara normkritiska i sitt förhållningssätt, detta görs med stöd av rektor och elevhälsa. Skolmaterial som används bidrar till ökad kunskap och förståelse inom området. Frågor som rör aktuellt ämne finns med i undervisningens material.</p>

<p>Ålder</p> <p>Det finns risker i att både yngre och äldre barn känner sig kränkta eller diskriminerade utifrån sin ålder.</p>	<p>Skolan arbetar till stor del med åldersblandade grupper (fadderskap samt gemensamma aktiviteter). Vi ser att det har en positiv inverkan på tryggheten på skolan då elever själva väljer, att i större utsträckning leka i åldersblandade grupper under raster. Den positiva effekt som visat sig är att yngre elever inte upplever rädsla eller försiktighet gentemot de äldre eleverna ju fler gemensamma aktiviteter som skolan anordnar.</p>
--	---

3.5 Planerade åtgärder för läsåret

Åtgärderna är överförda och tidsplanerade i enhetens kvalitetsverktyg för att fortlöpande genomföras. För definition av begreppen främjande och förebyggande, se bilaga 1.

Planerade främjande åtgärder på skolan/fritidshemmet	När påbörjas/genomförs åtgärden?	Hur?	Ansvarig
<p>Visuellt material för att förtydliga regler, rättigheter och skyldigheter. Inkluderar elever och vårdnadshavare.</p>	<p>Start v. 33-34 samt utvärderingar under terminen</p>	<p>Ordningsregler går igenom på klassråd, elevråd och utvecklingsamtal.</p>	<p>Rektor Pedagoger</p>
<p>Systematiskt värdegrundsarbete (EQ).</p>	<p>Start v. 33-34, därefter veckovis</p>	<p>Digitalt lektionsmaterial EQ-verkstan.</p>	<p>Rektor Pedagog Skolkurator</p>

Genomgång av rutin för kränkingsanmälan.	Inledning av HT – 21 Inledning av VT - 22	Rektor föredrar vid termins- start.	Rektor
Bibehålla och upprätta god relation och kommunikation till vårdnadshavare.	Kontinuerligt under terminen	Genom veckobrev, utvecklings- samtal mm.	Rektor, Pedagoger, Elevhälsa
Planerade förebyggande åtgärder på skolan/fritidshemmet	När påbörjas/genomförs åtgärden?	Hur?	Ansvarig
Arbete med sociala medier i samtliga stadier samt informera om nätetik till vårdnadshavare.	Fokusveckor under VT22	Planeras k- dag i januari.	Pedagoger Skolkurator
Omtag av processen kring konflikthantering.	Inledning av HT – 21 samt terminsavstämningar Inledning av VT-22 samt terminsavstämningar	Diskussion i arbetslag.	Rektor Pedagoger
Omtag kring samsyn kring rutiner och struktur på skolan.	V. 32-33 samt terminsavstämningar	Diskussion i arbetslag.	Rektor Pedagoger
Byta ut skyltar till skolans inre lokaler så som toalett, omklädningsrum m.fl.	V. 32-33	Vakt- mästare byter ut.	Arbetslag
APT med fokus på diskussion om normkritik	ATP November		Rektor Pedagoger Elevhälsa
Värdegrund och samsyn som stående punkt på dagordning under gemensam tid för personalen	HT-21, kontinuerligt under terminen		Rektor Pedagoger
APT med fokus på funktionsnedsättningar och anpassningar	ATP November		Rektor
Egen trivselenkät genomförs i samtliga klasser	1 ggn/termin		Arbets-lag

Uppdatera vikariepärm för skolan samt för alla klasserna	Inledning av HT-21		Arbets-lag
--	--------------------	--	------------

Planerade främjande och förebyggande åtgärder kommer att genomföras utifrån hänsyn till pågående pandemi. Tidavads skola kommer att följa de restriktioner och riktlinjer som tagits/ tas fram från Folkhälsomyndigheten. Exempel på åtgärder som utifrån Covid-19, eventuellt inte kan genomföras på traditionellt vis, är föräldramöten, utvecklingssamtal och aktiviteter med åldersblandade grupper.

4. Delaktighet och förankring av planen (samverkansskyldighet)

4.1 Barns/elevs delaktighet

Klasslärare ansvarar för att informera och diskutera kränkningar och diskrimineringar i varje klass. Förtydliga för elever att det finns en plan och involvera dem för att göra dem delaktiga.

Eleverna har genomgående under läsåret fått information om arbete kring regler och rutiner för att förbättra trygghet och miljö i skolan via klassråd samt klasslärare

4.2 Medarbetares delaktighet

Utvärdering av föregående läsårs arbete skedde under slutet av läsåret tillsammans med personalgruppen. De utvecklingsområden som då belystes har tagits med i utförandet av detta års plan. Rektor, personal och elevhälsoteamet har utifrån dessa områden reviderat planen. Den färdigställda planen lämnas ut för läsning av samtlig personalgrupp vid terminstart ht-21. Eventuella synpunkter lämnas till rektor.

4.3 Vårdnadshavarens möjlighet till delaktighet

Föräldraföreningens styrelse delges planen och har möjlighet att lämna synpunkter innan den fastställs.

5. Rutin/åtgärder vid händelse av konflikt, diskriminering, trakasserier, sexuella trakasserier och kränkande behandling

5.1 Rutin vid konflikt mellan barn/elever

Upptäckt/ information av/ om konflikt

Steg	Åtgärd	Ansvarig
1.	Ingrip om behövt.	All personal
2.	Meddela barnens/elevs mentorer.	Den personal som ingripit eller eventuellt fått information om konflikt
3.	Samtal med berörda barn/elever	Mentor/pedagog
4.	Bestäm tid för uppföljning (ca en vecka senare).	Mentor/pedagog
5.	Dokumentera händelsen	Mentor/pedagog
6.	Kontakta vårdnadshavare till berörda barn/elever. Berätta om händelsen och hur förskolan/skolan/fritidshemmet hanterat det samt dokumentera samtalet.	Mentor/pedagog

5.2 Rutin när barn/elev kränker/trakasserar/sexuellt trakasserar annan/annat barn/elev

Upptäckt/ information om kränkning, trakasserier eller sexuella trakasserier

Steg	Åtgärd	Ansvarig
1.	Anmäl kränkning/trakasserier/sexuella trakasserier till rektor via länk på Navet ”Anmäl kränkning barn och elev”	All personal
2.	Informerar berörda barns/elevs pedagoger/mentorer.	All personal
3.	Informera berörda barns/elevs vårdnadshavare om att en anmälan gjorts och att förskolan/skolan kommer att utreda kränkningen/trakasserier/sexuella trakasserier	Pedagog/mentor

4.	Utredning påbörjas	Rektor
5.	Barnen/Eleverna hålls under uppsikt under utredningstiden.	Pedagog/mentor/arbetslag
6.	Samtal med berörda barn/elever om kränkningen/trakasserierna/sexuella trakasserierna (utifrån mognad)	Pedagog/mentor
7.	Åtgärder/insatser sätts in vid behov när utredning är klar.	Rektor
8.	Samtal med berörda barn/elevs vårdnadshavare om utredningen och om åtgärder/insatser.	Rektor
9.	Uppföljning av åtgärder/insatser.	Rektor
10.	Om kränkning/trakasserierna/sexuella trakasserierna upphör avslutas ärendet.	Rektor
11.	Om kränkningen/trakasserierna/sexuella trakasserierna inte upphör intensifieras åtgärder/insatser och eventuell tas hjälp av andra professioner eller externa myndigheter.	Rektor

5.3 Rutin när personal kränker/diskriminerar/trakasserar/sexuellt trakasserar barn/elev

Upptäckt/ information av/ om kränkning, trakasserier eller sexuella trakasserier

Steg	Åtgärd	Ansvarig
1.	Barn/elev/personal meddelar rektor eller annan personal att elev blir kränkt, diskriminerad, trakasserad eller sexuellt trakasserad.	All personal
2.	Informera berörd vårdnadshavare om kränkningen/diskrimineringen/trakasserierna /sexuella trakasserierna och dokumentera samtalet.	Rektor
3.	Utredning påbörjas	Rektor

4.	Samtal med berört barn (utifrån mognad)/elev och personal om kränkningen/diskrimineringen/trakasserierna /sexuella trakasserierna	Rektor
5.	Fackliga företrädare och skyddsombud informeras.	Rektor
6.	Åtgärder/insatser sätts in vid behov när utredningen är klar.	Rektor
7.	Uppföljning av åtgärder/insatser	Rektor
8.	Om kränkning, diskriminering/trakasserierna/sexuella trakasserierna upphör avslutas ärendet.	Rektor
9.	Om kränkning, diskriminering/trakasserierna/sexuella trakasserierna inte upphör kontaktas respektive avdelningschef.	Rektor

5.4 Rutin för hur vårdnadshavare ska göra för att anmäla diskriminering, trakasserier, sexuella trakasserier eller kränkande behandling

Upptäckt/ information av/ om diskriminering, trakasserier, sexuella trakasserier eller kränkande behandling.

Scenario	Åtgärd
A. Elev utsätter annan elev för trakasserier/sexuella trakasserier eller kränkande behandling.	Informera mentor
B. Personal utsätter barn/elev för diskriminering, trakasserier, sexuella trakasserier eller kränkande behandling.	Informera rektor
C. Verksamheten ¹ utsätter barn/elev för diskriminering.	Informera rektor

^{1,2} Med **verksamheten** menas skolans miljö, byggnader, lokaler, utegård, utformning och möblering, m.m. och syftar på bristande tillgänglighet.

D. Rektor utsätter barn/elev för diskriminering, trakasserier, sexuella trakasserier eller kränkande behandling.	Informera avdelningschef.
--	---------------------------

5.5 När rektor kränker/diskriminera/trakasserar/sexuellt trakasserar barn/elev

Informera avdelningschef.

5.6 När verksamheten² diskriminerar barn/elev

Informera avdelningschef.

För information kan även elev och vårdnadshavare vända sig till Barn- och elevombudsmannen www.skolinpektionen.se/BEO vid åsikter om utbildningen.

6. Referenser

- Diskrimineringslagen (2008:567)
- Diskrimineringsombudsmannens handledning – Lika rättigheter i förskolan
- Diskrimineringsombudsmannens handledning – Lika rättigheter i skolan
- FN:s barnkonvention
- Skollagen (2010:800)
- Skolverkets allmänna råd – Arbetet mot diskriminering och kränkande behandling
- Socialtjänstlagen (2001:453)

^{2,2} Med **verksamheten** menas skolans miljö, byggnader, lokaler, utegård, utformning och möblering, m.m. och syftar på bristande tillgänglighet.

7. Bilagor

7.1 Definitioner

Bristande tillgänglighet

När en person med en funktionsnedsättning missgynnas genom att sådana åtgärder för tillgänglighet inte har vidtagits för att den personen ska komma i en jämförbar situation med personer utan denna funktionsnedsättning som är skäliga utifrån krav på tillgänglighet i lag och annan författning, och med hänsyn till:

- de ekonomiska och praktiska förutsättningarna
- varaktigheten och omfattningen av förhållandet eller kontakten mellan verksamhetsutövaren och den enskilde
- andra omständigheter av betydelse

Diskriminering

Diskriminering är när förskolan/skolan behandlar ett barn/elev sämre än andra barn/elever och behandlingen har samband med diskrimineringsgrunderna kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning, könsöverskridandet identitet/uttryck eller ålder. Eftersom diskriminering handlar om missgynnande förutsätter det någon form av makt hos den som utför diskrimineringen. Diskrimineringen kan vara antingen direkt eller indirekt.

Direkt diskriminering

Med direkt diskriminering menas att ett barn/elev missgynnas och det har en direkt koppling till någon av diskrimineringsgrunderna.

Främjande

Främjande arbete handlar om att identifiera och stärka de positiva förutsättningarna för likabehandling i verksamheten. Arbetet utgår ifrån skolans övergripande uppdrag att verka för demokratiska värderingar och mänskliga rättigheter. Detta värdegrundsarbete syftar till att förankra respekten för alla människors lika värde samt att utveckla en skolmiljö där alla barn och elever känner sig trygga och utvecklas.

Förebyggande

Det förebyggande arbetet syftar till att avvärja de risker för diskriminering, trakasserier eller kränkande behandling som finns i verksamheten. Riskerna kan kartläggas på olika sätt. Förebyggande åtgärder ska motiveras av vad som kommer fram i en kartläggning..

Indirekt diskriminering

Indirekt diskriminering sker när en förskola/skola tillämpar en bestämmelse eller ett förfaringssätt som verkar neutralt, men som i praktiken missgynnar ett barn/elev på ett sätt som har samband med diskrimineringsgrunderna. Om exempelvis alla barn/elever serveras samma mat, kan det indirekt diskriminera de barn/elever som på grund av religiösa skäl eller på grund av en allergi behöver annan mat.

Kränkande behandling

Kränkande behandling är uppträdande som kränker ett barn/elevs värdighet, men som inte har samband med någon diskrimineringsgrund för trakasserier. Det kan till exempel handla om att ett barn/elev blir retad för sitt utseende. Ett barn/elev kan bli utsatt för kränkande behandling av personal som av andra barn/elever.

Kränkande behandling kan vara:

- fysiska (slag, knuffar)
- verbala (hot, svordomar, öknamn)
- psykosociala (utfrysning, grimaser, ignorering, nonchalering)
- texter och bilder (teckningar, lappar, sms, mms, foton, meddelanden på sociala medier)

Repressalier

Personal får inte utsätta en elev för straff eller annan form av negativ behandling på grund av elev eller vårdnadshavare har anmält skolan för diskriminering eller påtalat förekomsten av trakasserier eller kränkande behandling.

Trakasserier och sexuella trakasserier

Trakasserier är uppträdande som kränker någons värdighet och som har samband med kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning, könsöverskridande identitet/uttryck eller ålder. Det kan bland annat vara att man använder sig av förlöjligande eller nedvärderande generaliseringar med koppling till diskrimineringsgrunderna.

Trakasserier kan också vara av sexuell natur. De kallas då för sexuella trakasserier. Förutom kommentarer och ord kan det vara av någon till exempel tafsar eller kastar närgångna blickar. Det kan också handla om ovälkomna komplimanger, inbjudningar och anspelningar.

Trakasserier och sexuella trakasserier är ett beteende som är oönskat. Det är den som utsatt för trakasserier som avgör vad som är oönskat eller kränkande. Enligt lagen måste den som trakasserar förstå hur agerandet upplevs för att det ska bli fråga om trakasserier eller sexuella trakasserier. Det är därför viktigt att den som är trakasserad klargör för den som trakasserar att beteendet är obehagligt och ovälkommet. I vissa situationer kan kränkningen vara så tydlig att inga påpekande krävs från den som känner sig trakasserad.

Det gemensamma för trakasserier är att de gör att ett barn/elev känner sig förolämpad, hotad, kränkt eller illa behandlad. Ett barn/elev kan bli utsatt för trakasserier av personal som av andra barn/elever.

7.2 Lagstiftning och styrdokument

Skolväsendet vilar på demokratins grund

Skollagen (2010:800) slår fast att utbildningen inom skolväsendet syftar till att eleverna ska inhämta och utveckla kunskaper och värden.

Utbildningen ska förmedla och förankra respekt för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande demokratiska värderingar som det svenska samhället vilar på. Var och en som verkar inom skolan ska också främja aktning för varje människas egenvärde och respekt för miljön.

Arbetsmiljölagen (AML)

AML, gäller även för barn/elever. Lagens ändamål är att förebygga ohälsa och olycksfall i arbetet samt att även i övrigt uppnå en god arbetsmiljö. Enligt AML ansvarar förskolechef/rektorer för att det finns förutsättningar för att skapa en god arbetsmiljö som lever upp till bestämmelserna i AML.

Brottsbalken

Enligt brottsbalken är handlingar som kan betecknas som misshandel, ofredande och olaga tvång straffbara. Förskolechef/rektorer ska handlägga ärendet enligt riktlinjer mot hot om våld.

FN:s barnkonvention

Barnkonventionen har sitt ursprung i principen om den inneboende värdigheten hos alla människor och deras obestridliga rättigheter. Barnkonventionen bygger på perspektivet att barnets bästa alltid ska komma i främsta rummet.

Artiklar inom området; artikel 2, 12, 19, 28 samt 36.

Förbud mot diskriminering och kränkande behandling

Diskrimineringslagen ska motverka diskriminering på grund av:

- kön
- könsöverskridande identitet eller uttryck
- etnisk tillhörighet
- religion eller annan trosuppfattning
- funktionsnedsättning
- sexuell läggning
- ålder

Huvudmannen eller personalen får inte utsätta ett barn eller en elev för kränkande behandling. (Skollagen 6 kap. 9 §)

Socialtjänstlagen

Enligt 14 kap 1 §, är både skolmyndigheten och alla anställda inom förskoleverksamhet, skolbarnomsorg och skola skyldiga att ”genast anmäla till socialnämnden om de i sin verksamhet får kännedom om något som kan innebära att socialnämnden behöver ingripa till ett barns skydd”.

Värdegrunden

Uttrycker det etiska förhållningssätt som ska prägla verksamheten. Skolan ska främja förståelsen för andra människor och förmågan till inlevelse. Ingen ska utsättas för kränkande behandling. Utbildningen ska utformas på ett sådant sätt att alla elever tillförsäkras en skolmiljö som präglas av trygghet och studiero. (Skollagen 5 kap. 3 §)

7.3 Anmälningsskyldighet

Vid trakasserier och kränkande behandling

Det är viktigt att all personal i verksamheten tar alla signaler om trakasserier och kränkande behandling på allvar och agerar snabbt. Kränkningar upphör inte automatiskt utan brukar i stället öka om de inte aktivt motverkas.

All personal har anmälningsskyldighet att anmäla alla händelser där ett barn/elev upplever sig ha blivit utsatt för trakasserier eller kränkande behandling

Till socialtjänsten

Anmälningsskyldiga är all personal inom verksamheten och den omfattar sådant pedagoger och annan personal får kännedom om i sin yrkesutövning och som föranleder oro över ett barns/elevs situation.

Anmälningsskyldigheten regleras i kap. 14, 1 § socialtjänstlagen och det finns en hänvisning till denna bestämmelse i skollagen kap 29, 13 §.

Syftet med anmälningsskyldigheten är att socialtjänsten på ett så tidigt stadium som möjligt ska få kännedom om barn och ungdomar som behöver hjälp. Skyldigheten omfattar barn under 18 år och avser missförhållanden som antingen är kopplade till barnets/elevens hemmiljö eller dess eget beteende. Det kan handla om misstanke om övergrepp, vanvård eller brister i omsorgen i hemmet eller att barnet/eleven uppvisar ett riskbeteende.

Du hittar anmälningsblanketten till socialtjänsten på kommunens medarbetarportal Navet under Service och i arbetet/Arbetsrutiner och checklistor/Sektor utbildning/Elevhälsa.